

kandidat Auerspergove stranke grof Josip Osvald Thun mlajši, pa le 722.861 gold.

Konservativna stranka plačuje tedaj več ko še enkrat toliko direktnega davka, kakor liberalna.

Največ direktnega davka plačuje knez J. A. Schwarzenberg, namreč 263.364 gold. na leto, potem grof Černin Jaromir 66.725 gold., knez F. J. Auersperg 54.010 gold., grof F. E. Harrach 44.692 gold., praška nadškofija 44.470 gold. itd. Najmanj direktnega davka na leto plačuje Josip Vojta, namreč 330 gold.

Naši dopisi.

Iz Gradca. (*Javna zahvala.*) Od 1. januarija do konca marca tekočega leta so se za narastek glavnice „podpiralne zaloge slovenskih vseučilišnikov v Gradci“ sledeči doneski darovali:

Gospod dr. Josip Čuček, odvetnik v Ptuji, gospa Nina Fröhlich pl. Feldau v Gradci, g. dr. Kulterer, odvetnik v Velikovci, g. dr. Rapoc, c. k. beležnik v Šoštanji, g. dr. K. Schmidinger, c. kr. beležnik v Kamniku, g. dr. Srebre, odvetnik v Brežicah, in g. dr. J. Vošnjak, državni poslanec na Dunaji, — po 10 gold.

Dalje g. dr. Benjamin Ipavic, zdravnik v Gradcu, g. Obreza, drž. poslanec na Dunaji, g. Viljem Pfeifer, drž. poslanec na Dunaji, g. Franjo Pirc, predstojnik gimnazijskega konvikta v Št. Pavlu na Koroškem, g. dr. Janko Srnec, odvetnik v Mariboru, g. Jurij Sterbenec, doktor prava in župnik v Hrenovicah in g. dr. Žirek, zdravnik v Gradci — po 5 gold.

Dalje g. V. Krisper, posestnik v Ratečah in g. Roman Sparl, dekan v Št. Pavlu na Koroškem, po 3 gold. Sl. akad. društvo „Triglav“ v Gradci 1 gold. 75 krajc., g. Franjo Mahorko, bogoslovec v Št. Pavlu na Koroškem, g. Benedikt Schluder, benediktinec in kandidat profesure in g. Radoslav Vidovič, bogoslovec v Št. Pavlu na Koroškem — po 1 gold.

Vsem preblagim gospodom darovateljem imenovanih doneskov, dalje blagorodnemu g. Krisperju, ki je papir v vrednosti 8 gold. daroval, in isto tako tiskarni slavne družbe sv. Mohora, koja je tisk poročila o stanji in delovanji podpiralne zaloge po znižani ceni oskrbeti blagovolila, izrekajo podpisani javno najpristržnejšo zahvalo.

V Gradci 4. aprila 1882.

Prof. dr. Krek,
predsednik.

Prof. dr. H. I. Biedermann,
blagajnik.

Josip Lendovšek,
tajnik.

Iz goriške okolice 16. aprila. — Česar se človek uže naprej preveč veseli, tega navadno ne doseže ali vsaj v polni meri ne. Ravno tako je tudi z dobro letino. Naš ubogi kmetič se je letos prav dobre letine nadjal, ker je tudi res vse jako dobro kazalo; al prišlo je slabo vreme, katero je njegovo upanje zmanjšalo in nekaterim popolnoma vničilo. — Nogradi so ob reki Vipavi, Soči, sploh v ravninah prilično veliko trpeli, posebno zgodnejše sorte; ravno tako je tudi zgodnji korun pozebel; kar pa zadeva murbino listje, katero je za mraz zelo občutljivo, ga je jako posmodilo, a po ravninah skoro popolnoma, posebno v naši Furlaniji in goriški okolici. Za sviloprejke je ta mraz smrten udarec, ker, ako gre vse popolnoma po sreči, se jih komaj spleča rediti pri tako nizki ceni galette; ako mora pa še perje drago kupovati in da mu potem grejo, kadar bi se morali zapresti, pod nič, to je siromak prec v dolgeh. — Velika sreča pa je bila, da je bil suh mraz,

ker, ako bi bilo poprej deževalo in da je potem ta mraz nastopil, bi bila škoda gotovo veliko večja.

Dopis iz Goriškega in Gorice v 10. in 12. številki „Novic“ je jako dobro opisal goriške razmere, kar je potem tudi naša vrla „Soča“ potrdila. Sploh smo bili vsi zadovoljni razun takih, kateri mislijo, da je greh resnico pisati; ako pa hočemo, da se napake v narodu popravijo, se morajo ljudje, ki so vzrok takim napakam, javno po časnikih grajati.

Danes je imelo „podporno in bralno društvo“ na Kostanjevici svečano sv. mašo kot znamenje srečnemu početku. Gosp. dr. Gregorčič, profesor v bogoslovji in podpredsednik tega društva, je govoril izvrstno ter pokazal, katero pot mora to društvo hoditi, ako hoče v pravem pomenu besede svojo vzvišeno nalogo dobro izpolniti in tako ubogemu rokodelcu v materijalnem in duševnem obziru pomagati. Sploh je bilo vsem nazočim uže na licu brati, da so bili govora gospoda profesorja jako veseli. Vsi izrekamo gospodu profesorju presrečno hvalo za to in ga prosimo, da tudi še dalje svojo izvrstno moč našemu društvu daruje. Bog ga živi! — Tudi vrlim in častitim narodnim Frančiškanom gre vsa čast za njihov trud pri sv. maši in kinčanje cerkve. Najtoplejša hvala vsim skupaj!

Naj temu sporočilu dodam še to. Nek nemšk profesorček z imenom Nussbaum sme javno po šolah klaiti, ker učenje se to ne more imenovati, da slovenski narod nima nobenega pesnika, nobene gramatike, sploh nobene literature. In tako nemško revše hoče našo mladino podučevati! V vsem tem ga izvrstni njegov pomagáč in somišljenec vodja Pantke, rojen Prus, podpira in mu pogum daje! — Naš deželni šolski svet je popolnoma enak ljubljanskemu, ker imamo Slovenci samo gosp. dr. Tonklija v njem, a on je zdaj večidel na Dunaji; pa, če bi bil prav tukaj, kaj bode sam proti vsem drugim! Sedita še dva Slovenca v tem deželnem šolskem svetu, a jaz ne vem, kaj delata.

Iz Podrage 15. aprila. — S težkim srcem in z vso marljivostjo prebirali smo dan na dan slovenske časnike vsi smo bili vedno vtopljeni v misli zaradi volitev v mestni zbor ljubljanski; vsi smo želeli povoljnega izida. Ko dobimo v petek „Nar.“ v roke, razveselili smo se, da je zmaga v srcu Slovenije naša, da smo zmagali mi, ki smo dolgo let gledali tujca, ki nam grdo dela z našim glavnim mestom, v katerem je vendar večina narodna. Kakor je bilo naše veselje v petek veliko, tem večje bilo je v soboto, ko so nam na ušesa zadonele besede velikega pomena vredne, da je Ljubljana zopet naša, da je viharna bitka končana v prid in korist naroda, kateri je v lepi beli Ljubljani zdihoval pod jarmom nemčurskim, kateri je gospodoval dolgo, dolgo let v lepi Ljubljani. Ne veseli se nad zmago samo Ljubljana, ampak veselje vživa ves narod, ki z veseljem navdušen gori za njega glavno mesto. Bog živi toraj narodne volilce, ki so stali kakor skala ob bregu morja nepremagljivi. Še eno leto, in Ljubljana dobila bode ves drug obraz, še malo časa, in reklo se bode, da v Ljubljani je propal gad izdajstva za večne čase. Vam pa, narodni mestni odborniki, naj bo prva skrb, da se krepko potegujete za vpeljavo našega milega maternega jezika v naše šole, kar sem preverjen, da so tudi to Vaše najprve misli in želje. — Slana je tudi našemu revnemu kmetu storila precej škode in revež zdihuje in se boji še daljše nadloge. — Vreme je precej povoljno in vse mr-goli na polju in pridno obdeluje.

V Novemestu. (*Iz odborove seje kmetijske podružnice 11. aprila.*) Pri tej seji obravnavale so se posvetovalne reči po sledečem dnevnem redu: 1. Razdelitev 4 častnih diplomov, ki jih je podelila sl. c. kr. kmetijska družba v Ljubljani gg. Ant. Dergancu, Ant. Ogulinu,

J. Tršinerji in J. Franketu. 2. Dopisi, ki dobila jih je kmetijska podružnica, se naznanijo odborovim udom. 3. Predsednik odseka za ubranitev trtnih boleznih poroča odboru, kaj se je od omenjenega odseka za pokončevanje novega trtnega sovražnika do sedaj storilo, in kako daleč se je že razširil. 4. Posvetovanje o vprašanji, kaj bi se za povzdigo sadjereje na Dolenjskem še storiti zamoglo? A. D.

Iz Petrove vasi v črnomeljskem okraju. — Pri volitvi občinskega zastopa je bil pri nas za župana voljen Matija Schuss iz Mihele vasi, Janez Plut iz Ručetne vasi in Matija Jermaun iz Pake pa za svetovalca.

Z Rateč na Gorenjskem. — Pri občinski volitvi naše županije bil je za župana izvoljen gospodar Jože Pintbach, za svetovalca pa Peter Kirchmayer in Janez Kompoš, — vsi iz Rateč.

Iz Šmarije. — V nedeljo 16. t. m. predaval je pri nas deželni učitelj poljedelstva g. E. Kramar o kmetijstvu; da so se kmetje naših krajev tudi za napredek kmetijstva zanimati jeli, nam dokazuje najbolje to, da se je vdeležilo predavanja čez 300 poslušalcev. Gosp. E. Kramar govoril je o osušenji senožeti poleg potoka „Brega“ ter nam jako razumljivo raztolmačil, kako z malimi stroški bi se dal ta potok vrvnati ter travniki osušiti, da bili bi potem trikrat več vredni, kakor so sedaj. *) Dalje govoril je gosp. Kramar o živinoreji, o kulturi sladkorne pese, o potrebi šolskega vrta, da se povzdigne sedaj jako zanemarjena sadjereja šmarijske okolice itd. Po predavanji pričela se je jako živahna debata. Zbrani smo bili skoraj dve uri. Kako dobro je gosp. Kramar svojo nalogo izvršil, dokazuje to, da je nam moral obljubiti, da pride kmalu zopet v naše kraje, in sicer v Grosuplje in Št. Jur. Da se je shoda toliko ljudstva vdeležilo, zahvaliti se moramo v prvi vrsti velespoštovanemu in za napredek kmetijstva jako vnetemu gospodu dekanu J. Drobniču in kaplanu gospodu Lazniku, kakor tudi županoma g. Ogorelcu, g. Košaku, nadučitelju g. Borštniku, g. Mazeku in drugim. Debate udeleževali so se posebno g. dekan Drobnič, g. Peruzzi, g. Ogorelec; tudi kmetje bili so zelo zgovorni, ko so prevideli, za kaj da gre. Po predavanji povabil je g. dekan skoraj vso inteligenco, ki se je shoda udeležila, k sebi, kjer smo se pri kozarcu dobrega vina še dolgo razgovarjali in veselili, in tudi za „narodni dom“ nekaj nabrali.

Iz Ljubljane. — Volilni valovi so se vlegli, potihnil je burni vrišč in go vrhu valov plavajo razbite kandidate ljubljanskih nemškutarjev, izmed katerih sta se le dva rešila komaj in komaj na suho, to je, v mestni odbor nazaj. Vsi drugi so žalostno vtonili, med njimi dve najhujši ščuki: dr. Keesbacher in dr. Schrey, vkljub nepopisljivemu napenjanju. Sneli smo z rotovža uže skoro plesnjivo črno nemčursko zastavo in zamenili jo z belo narodno in tako je Ljubljana zopet bela. Naša zmaga je tem sijajnejša, ker so nasprotniki res napeli vse žile, zastavili vso svojo moč, da bi nas vrgli; posebno ko so v drugem razredu padli, so se z vso silo lotili prvega razreda, da bi ga potegnili na svojo stran; pa zavednost volilcev tudi tu ni pustila jim prodreti, komaj da so dva svojih spravili v starešinstvo, dva pa sta popolnem padla.

Pa prestopimo k poročilu. V drugem razredu smo lani propadli, pa v obče le za borih pet glasov. Tem sijajnejša je bila toraj zmaga naša, ko so naši kandidati dobili največ 86, najmanj pa 71 glasov več od nemškutarških. Voljeni so bili namreč naši tako-le: Grasselli s 328, Potočnik s 325, Bajer s 313

*) To stvar prinesle bodo „Novice“ natančneje v prihodnji številki v gospodarskem oddelku. Vred.

glasovi. Nasprotniki so dobili: dr. Keesbacher 253, Leskovic 246, dr. Mrhal 242 glasov. Znamenito je to, da v tem razredu še narodnjaki nismo nikdar zmagali in to največ zavoljo pritiska prejšnje vlade do uradnikov, posebno narodnih. Vdeležitev je bila nenavadno živahna, prišlo je volit 572 volilcev.

V prvem razredu je prišlo volit 243 volilcev, 16 več ko lani. Tu smo zmagali le na pol, voljena sta namreč narodnjaka dr. Mošé s 127, gosp. Kušar s 125 glasovi; potem nasprotnika dr. Suppan s 123, Lukman s 122 glasovi, toraj ta dva komaj s potrebno večino. Druga naša kandidata sta dobila: dr. Papež 116, Vilhar 119, — nasprotna: dr. Suppantšitsch 116 in dr. Schrey 119 glasov.

Tako je zdaj v mestnem zboru 16 narodnjakov in le še 13 nemškutarjev (ker je grof Chorinsky izstopil); med zadnjimi pa tudi niso vsi tako zagrizeni, kakor propadli dr. Schrey. Veselje nad tako zmago je bilo po vsi Ljubljani velikansko. Ko je bil izid volitev znan, so iz množice pred rotovžem na mestnem trgu čakajoče zadoneli živahni klici „živijo“, ki so se potem razširili po mestu; v čitalnici se je v četrtek in petek zvečer obhajala zmaga veselo, a ne prevzetno; vsi spodnji prostori so bili polni veselih obrazov, videlo se je, da se vse raduje zmage pravice, ne pa sile.

In tako je zdaj Ljubljana zopet bela in bo, ako Bog dá, ostala bela, dokler bo stala.

Naši nasprotniki so vso svojo jezo nad to našo zmago in svoj žolč zlili in ga še zlivajo po unanjih časnikih. Mi omenimo tu le graške „Tagespost“, ki v glavnem članku pravi, da se bodo zdaj, ko je na „rotovži“ večina narodna, zopet povrnili tisti časi, ko so se ljubljanski nemškutarji zunaj pretepali, kakor na Janjčah in na Ježici, in da bodo gotovo zopet taki „škandali“, kakor je bil „Sokolov“ na glavnem trgu za časa Costovega županovanja. V dopisu se dopisun jezi nad tem, da so se po naši zmagi slišali pred rotovžem klici „živijo“ in „slava“, ter se laže, da so se z enakimi klici valile druhalih mladih ljudi po mestu; pristavi pa še to, da se je bati enakih „škandalov“ (!) odslej večkrat. — Toraj je beseda „živijo“ uže škandal! Dopisun je najbrže iz iste „liberalne“ dôbe, ko je bil aretiran po policajih vsak, kdor je v mestu kjerkoli „živijo“ črnil, če tudi ne upil.

Iz tega se razvidi, kako hudobni so ljubljanski nemčurski dopisovalci nemških listov. Če bi hoteli pobirati vse, kar so po njih raztrosili, bi ne prišli do konca. Ljubljanski „Wochenblatt“ se hudo peni in obeta, da se bo še huje, pa — mirna Bosna! Mi se ne bomo prepirali s takimi lističi. Mi — in z nami vsak narodnjak in mirú željni človek — se veselimo izida teh volitev, ker po nji je postala Ljubljana zopet domača in tako bo našel vsak unanji narodnjak, ki bo prišel sèm k svojim bratom, ne pa k ljudem, ki bi ga zaničevali ali grdo gledali. Nemškutarji se bodo počasi tudi navadili bele Ljubljane, kakor se na priliko neka žival navadi novih vrat. Ljubljana pa bo postala to, kar je po naravi, prebivalstvu in legi pa bi uže davno morala biti, namreč slovenska stolica slovenski deželi.

V našo narodno večino na rotovži pa stavimo popolno zaupanje, da bo tudi s svojim gospodarstvom pokazala, da je bila letošnja volitev v vsakem obziru srečna.

Slava, trikratna slava in hvala pa vsem narodnim volilcem, ki so nam k tako sijajni zmagi pripomogli!

— (C. k. kmetijska družba) razpisuje službo tajnika z letno plačo 420 gld. Prosilci morajo biti v prvi vrsti družbeniki c. k. kmetijske družbe, v kmetijstvu izurjeni

ter slovenskega in nemškega jezika popolnoma zmožni. Prošnje naj se vložé do 1. dne junija t. l. pri kmetijski družbi.

— (*Reklamacijska komisija kranjska*) je v prvi seji sklenila, razdeliti si rešitev pritožeb zoper vcenitev zemljišč in v ta namen komisijske ude uvrstiti v štiri odseke, od katerih bo imel poročati vsi komisiji: 1. odsek o pritožbah: cenilnega okraja mesta ljubljanskega, ljubljanske okolice in okraja litijskega; 2. odsek o pritožbah okraja postojnskega, logaškega in kočevskega; 3. odsek o pritožbah okraja radoljskega, kranjskega in kamniškega; 4. odsek pa o pritožbah okraja novomeškega, krškega in črnomaljskega. — Prva dva odseka uže rešujeta svoj nalog.

— (*Za okrajnega glavarja*) je imenovan gosp. Rajmund Hočevnar in pride v Kočevje; kočevski okrajni glavar gosp. Merk pa je prišel v Kranj. Ob enem je bil gospod grof Pače imenovan za vladinega tajnika v Ljubljani.

— (*Podobe dr. Jan. Bleiweisa viteza Trsteniškega*), katere je založil narodni trgovec Peregrin Kajzel in katere so ponarejene po prav lepo slikani podobi prof. Iv. Frankeja, so uže na poti in naročniki jih bodo kmalu dobili v roke.

— (*Vabilo k občnemu zboru „Glasbene Matice“*), ki bode dne 20. aprila ob 6. uri v čitalničnih prostorih. Program: 1. Ogovor prvosednikov. 2. Poročilo tajnikovo o IX. društvenem letu. 3. Poročilo blagajnikovo o društvenem gospodarjenju. 4. Volitev 20 odbornikov, katerih mora najmanj biti 12 v Ljubljani, in med njimi se zaznamuje posebej prvosednik in blagajnik. 5. Posamičnih članov nasveti. Odbor.

Velečestiti gg. volilci ljubljanski!

Pri tridnevni volitvi v mestni zbor pokazali ste, kaj premore združena moč, izrekli ste ob enem Svoje politično prepričanje ter s Svojo neomahljivo značajnostjo priborili toliko zaželjeno in zares sijajno zmago, katera bode v zgodovini našega mesta in naše mile ože domovine zabeležena z zlatimi črkami in katera vzbuja po vsi Avstriji občno pozornost, v vseh nam prijaznih krogih pa radost in najsrčnejše čestitanje.

Podpisani odbor šteje si v svojo jako prijetno dolžnost, Vam za ta čin, pri katerem ste kandidatom Vam priporočanem izkazali Svoje zaupanje, izjaviti svojo najiskrenejšo zahvalo. Ob enem pa izreka nado, da bode Vaša zavednost in neupogljiva odločnost pri vsaki jednaki priliki nam pripomogla do nove zmage!

V Ljubljani 17. aprila 1882.

Narodni centralni volilni odbor.

Novičar iz tujih in domačih dežel.

Z Dunaja. — Preteklo soboto sošli ste se skupni delegaciji in rešiti imate važno nalogo, ker vlada zahteva za vojne potrebščine na jugu nad 23 milijonov.

— Državni zbor pričel je zborovanje včeraj in rešil je dve manj važni točki dnevnega reda. Prihodnja seja je v petek.

— Ako se moremo zanašati na izjavo tukajšnjega lista „W. Allg. Zeitg.“, ima se levica državnega zbora razcepiti zopet v dve stranki; omenjeni list odkritosrčno pripozna propad levice in dostavlja, da je temu krivo njeno vodstvo.

Trdi se, da hoče pravosodni minister pred vsem vendar še poskusiti, z novo strogo naredbo položne mu sodnije prisiliti, da sprejemajo in slovensko rešujejo slovenske vloge. — Mi mislimo, da bo ta poskušnja ministrova tako malo vspeha imela, kakor vse prejšnje.

Iz Dalmacije. — Velik del kotorskega okraja je zdaj brez vsega prebivalstva. Rodovine ustašev so namreč popustile svojo domačijo in se preselile v Črnogoro. Zdaj pa misli naša vlada zapuščene kraje obljuditi z Ličani, to je s prebivalci onega revnega, peščenega ozemlja nekdanje vojne Krajine, kjer se je nekdanj nabiral hrabri in krasni polk likanski. To je pametno, da ne pošljejo doli nemških naseljencev, ker ti bi imeli mnogo trpeti pred sovraštvom sosednih Srbov; z Ličani pa se bodo menda ti prej porazumeli, ker govoré z njimi isti jezik, in ker se bodo Ličani lahko tudi orožjem branili proti sovražnim napadom, saj so orožja vajeni, ker ni še dolgo, kar so bili še vojaki.

III. izkaz doneskov

za spominek dr. J. Bleiweisa vit. Trsteniškega.

Gospod J. Pogorelec, računski oficijal v Sarajevu (v zadnjem izkazu izpuščen)	1 gold.
„ Hribar Ivan, glavni zastopnik banke „Slavije“ v Ljubljani	5 „
„ Klun Karol, državni in deželni poslanec v Ljubljani	10 „
„ Jerič Jožef, župnik v pokoji itd. v Ljubljani	5 „
„ Drenik Franjo, glavni zastopnik zavarovalnega društva peštanskega v Ljubljani	5 „
„ dr. Tavčar Ivan, odvetniški kandidat v Ljubljani	3 „
„ Robič Šimon, oskrbnik župnije na Šenturški gori	3 „
„ Samotarec v Lahih	2 „
„ Tratnik Filip Jakob, c. k. davkarski nadzornik v Ljubljani	5 „
„ Urbas Anton, kanonik itd. v Ljubljani	2 „
Liza Trček, zasebnica	1 „
Skupaj	41 gld.
K temu v zadnjem listu izkazanih	728½ „
Skupaj do zdaj	769½ gld.

Listnica vredništva. Gosp. prof. A. D. v Novomestu: Poslano sprejeli. Lepa hvala.

Žitna cena

v Ljubljani 15. aprila 1882.

Hektoliter: pšenice domače 9 gold. 10 kr. — banaške 10 gold. 3 kr. — turšice 6 gold. 20 kr. — soršice 7 gold. 30 kr. — rži 5 gold. 85 kr. — ječmena 4 gold. 87 kr. — prosa 5 gold. 20 kr. — ajde 5 gold. 20 kr. — ovsa 3 gold. 74 kr. — Krompir 2 gold. 86 kr. 100 kilogramov.